

د مدني ټولنې گډه اعلاميه: د افغانستان په اړه د جزا نړيوال ديوان او کنوانسيون د عملي نوبت دويمه كليزه- د بنځو پر وړاندې د تاوتریخوالي د ټولو ډولونو د له منځه وړلو (ICJ-CEDAW) روڼتيا او اقدام په موخه بلنه

د استرالیا، کاناډا، جرمني او د هالینډ پاچاهۍ د بهرنیو چارو وزارتونو ته عمومي بلنه

د ۲۰۲۶ کال د سپټمبر ۲۵

د عمل د نوبت له اعلان څخه دوه کاله وروسته، د افغانستان بنځې د افغانستان په اړه د دې مهمې حقوقي پروسي د ICJ-CEDAW د اقداماتو د بیا پیل، زیاتې روڼتیا او دوامداره مشورو غوښتنه کوي.

د ۲۰۲۴ کال د سپټمبر په ۲۵مه، استرالیا، کاناډا، جرمني او هالینډ د بنځو پر وړاندې د هر ډول تعصب او توپیري چلند د له منځه وړلو کنوانسیون (CEDAW) له مخې د بنځو او نجونو د حقوقو د سیستماتیکو سرغړونو له امله د طالبانو د ځواب ویونکي کولو لپاره خپل [روڼتیا](#) اعلان کړه، چې ممکن د جزا نړیوالې محکمې (ICJ) ته د قضیې وړلو لامل شي. موږ د دې مهم او تاریخي نوبت هرکلی وکړ او ورته هیله مند شوو.

نن، چې موږ د دې اعلان دویمه کلیزه کې یو، لا هم په افغانستان کې د بنځو او نجونو د وضعیت د ناوړین زیږوونکي خرابوالي شاهدان یو. طالبانو د بنځو پر وړاندې خپله جگړه سخته کړې ده ترڅو خپل بنسټیز شوی جنسیتي اپارتاید رژیم نور هم پیاوړی کړي. په ورته وخت کې، د CEDAW نوبت د وضعیت او تمه کېدونکو راتلونکو گامونو په اړه محدود عامه معلومات شتون لري. د سرغړونو شدت او دوامداره زیاتوالې ته په پام سره، د پروسي په اړه روڼتیا ورځ تر بلې مهمه کیږي.

طالبان نوي ځېړونکي قوانین او فرمانونه صادروي، د بنځو او نجونو پر وړاندې ظلم او توپیري چلندونه عادي کوي او هر ډول مخالفت جرم ګڼي. د ۲۰۲۶ کال په پیل کې، د [طالبانو د محاکمو لپاره جزایي اصولنامه](#) معرفي کړه چې په عملي توګه پر جنسیت ولاړو سرغړونو ته معافیت ورکوي، چې په کې بد چلند کوونکې مېړه یوازې له ۱۵ ورځو حبس سره مخ کیږي، هغه هم یوازې په هغه صورت کې چې بنځه وکولی شي د نښو، ټپونو او ماتو شویو هډوکو ثبوت وړاندې کړي. سربېره پردې، د [زوجینو د تفریق](#) [فرمان](#) په ضمني ډول د ماشومانو ودونه قانوني کوي او په ازدواجي اړیکو کې د بنځو بنسټیز اختیار له منځه وړي.

د دې برسېره، د امر بالمعروف او نهی عن المنکر قانون پراخ او هراړخیز تطبیق په ټول هیواد کې د بنځو او نجونو په وړاندې د سخت او تاوتریخوالي ډک خپلو لامل شوی. یوه وروستی بېلګه یې د [۲۰۲۶ کال په جون میاشت کې په هرات ولایت کې](#) د لسګونو بنځو د خپلسري نیولو او زنداني کولو د اندېښنې وړ زیاتوالی دی. بنځې او نجونې په سیستماتیک ډول بنسټیزو موسسو، کاري فرصتونو، اړینو روغتیايي خدماتو او عامه ځایونو لکه پارکونو، رستورانونو او تفریحي مرکزونو ته له لاسرسي څخه محرومي یا محدودې شوي دي. هیڅ بل ملت خپلې بنځې او نجونې د داسې افراطي او سختو دولتي محدودیتونو لاندې نه دي راوستلي لکه څنګه چې اوس مهال په افغانستان کې د طالبانو تر واکمنۍ لاندې دي.

په افغانستان کې د بنځو ژوند ته د جدي خطرونو سره سره، دوی د طالبانو د ظلم په وړاندې په شجاعانه او نوبتګرو لارو له دې ډلې د [ښو درسي ټولګیو](#) او ولسي شپکو له لارې مقاومت ته دوام ورکوي. د [افغانستان د بنځو لپاره ولسي محکمې](#) ته د هغوئ شهادتونه او بیانونه د دوی د بنسټیزو حقونو د چوپ کولو او له منځه وړلو لپاره د طالبانو د بې رحمانه کمپاین پر وړاندې د هغوئ مقاومت او ټینګښت نور هم روښانه کوي.

د CEDAW نوبت د دې خبرې د ثابتولو لپاره یو مهم فرصت دی چې د بنځو او نجونو د حقونو سیستماتیکي سرغړونې د نړیوالو قوانینو له مخې پایلې لري. خو د ۲۹مې مادي د بهیر له پیل څخه نږدې دوه کاله تېرېدو سره، تر اوسه داسې هېڅ ښکاره او علني نښه نه لیدل کېږي چې خبرې اترې د اختلاف د حل پر لور روانې وي. برعکس، طالبان پر بنځو او نجونو د محدودیتونو پراخولو او بنسټیز کولو ته دوام ورکړی، او د وضعیت د بېرته ښه کېدو یا د پام وړ پرمختګ هېڅ معنا لرونکې نښه نه لیدل کېږي. څرنګه چې لیدل کېږي د بشري حقونو سرغړونې د ژورېدو په حال کې دي، نو له همدې امله موږ له پورته یاد شوو څلورو حکومتونو څخه

غوښتنه کوو چې د ۲۹ مې مادي له مخې رسمي منځګړیتوب (حکمت) لورته ګام پورته کړي. د دې کار ترسره کول د دې تاریخي نوبت شتون او اعتبار ژوندی ساتي، او ښيي چې په ۲۰۲۴ کال کې شوي ژمني د هماغې بیړنۍ اړتیا، روښتیا او ماڼا لرونکو مشورو سره تعقیبې کوم چې موجوده وضعیت یې غوښتنه کوي.

د دې اعلاميې د ټولو لاسلیک کوونکو د بشپړ نوملړ د لیدلو لپاره، مهرباني وکړئ انګلیسي نسخه وګورئ.